

**Силабус навчальної дисципліни
«Постісторичний роман»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціалізація	035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно)
Освітня програма	Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (новогрецька мова і друга іноземна мова)
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Українська
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Юрчук Олена Олексіївна, кандидат філологічних наук, доцент
Анотація навчальної дисципліни	<p>Курс спрямований на формування розуміння літератури як явища, що сприяє самопізнанню сучасної людини. Метою курсу є опанування студентами належної інформації про теперішній дискурс постісторичного повороту в літературі: основні вектори його розвитку в умовах перманентної постмодерністської ситуації й неокласичної естетики з врахуванням їх прямої залежності від економічних потреб і соціокультурних нововведень. Навчальна дисципліна розрахована на один змістовий модуль. Завданнями курсу є формування у студентів розуміння процесів, під впливом яких у теорії літератури сформувалась загальна тенденція до міждисциплінарної інтеграції, внаслідок якої література стала частіше розглядатися як історичне/постісторичне й соціокультурне явище, що передбачає одночасного застосування фікціонального і наукового засобів пізнання і призводить до подвійного/потрійного результату, коли історія, література соціум, які вивчаються у тісному взаємозв'язку, надають можливість зробити спільні висновки про їх зміст, сутність, функції в сучасних умовах.</p>

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	<u>3</u> кредитів ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
	лекції	10 год.	2
	семінарські заняття	–	–
	практичні заняття	20 год.	2
	консультації	–	–
	самостійна робота	60 год.	86
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>Для успішного засвоєння вибіркової дисципліни «Постісторичний роман» студенти повинні <i>знати</i> головні характеристики культурно-історичних періодів літератури; <i>вміти</i> розрізняти літературні жанри, критично аналізувати інформацію. <i>володіти</i> навичками аналізу художнього тексту.</p> <p>Передбачено:</p> <p>успішне опанування курсу «Історія зарубіжної літератури», «Поетика роману» / «Напрями і стилі літератури»;</p> <p>знання теоретичних основ літературного аналізу.</p>		
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	<p>Метою дисципліни є опанування студентами таких літературознавчих (та культурно-філософських) питань: вивчення перспектив новітньої літератури в умовах гетерогенності культур, де вона постає продуктом культури, новим простором в культурній топографії.</p>		
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	<p>Курс допомагає:</p> <p>розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Курс розвиває:</p> <p>здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><i>Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.</i></p>		

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- 1 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- 2 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- 3 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів
- 4 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, перекладознавства, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- 5 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

- 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- 2 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в галузі лінгвістики, педагогіки,
- 3 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
- 4 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- 5 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль 1.

Постісторичний роман в умовах інтернаціоналізації літератури

Перехідний період новітнього роману. Проблема історії/постісторії. Глобалізаційні і транскультуральні умови існування.

Характеристика сучасного літературного середовища (економічний, соціальний, етнічний, ментальний фактори). Криза жанрового канону, його інваріантність. Інтертекстуальність в постісторичному романі. Оповідні стратегії: наративні ознаки.

Феномен постмодернізму: історичний та культурно-літературознавчий аспекти. Проблема фікційної історії й текстової реальності в постісторичному романі.

*Критерії оцінювання аудиторної і самостійної роботи з дисципліни
«Постісторичний роман»:*

Поточне оцінювання всіх видів *навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота)* здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю аудиторної та самостійної роботи з дисципліни, викладач занотовує у Журнал обліку роботи викладача і оголошує на практичних/семінарських заняттях.

Оцінка «*відмінно*» («5») виставляється студенту, якщо він демонструє повне розкриття теми, що засвідчує високий рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів; самостійність мислення; логічний, аргументований та грамотний виклад; належне оформлення роботи; вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою); самостійність виконання.

Оцінка «*добре*» («4») виставляється студенту, якщо він здатний розкрити теми, що засвідчує належний рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів, допускаються певні неточності; демонструє логічний, аргументований та грамотний виклад, допускаються певні неточності; належне оформлення роботи; вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою); самостійність виконання.

Оцінка «*задовільно*» («3») виставляється студенту, якщо він демонструє часткове розкриття теми; домінування реферативної інформації та цитат над самостійним аналізом; нелогічний та неграмотний виклад; некоректне оформлення; вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).

Оцінка «*незадовільно*» («2») виставляється, якщо студент демонструє нерозкриття теми з урахуванням відповідного художнього та теоретичного матеріалів; несамостійне виконання роботи (списування у колег, з інтернету, підручників тощо); невчасне подання роботи без поважної причини, засвідченої офіційною довідкою.

У разі невиконання студентом завдань *аудиторної та самостійної роботи* без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право на відпрацювання аудиторної та самостійної роботи.

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Постісторичний роман» передую написання студентами модульної контрольної роботи.

*Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Постісторичний роман»:*

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з даної дисципліни. Модульні контрольні роботи оцінюються за 4-бальною шкалою («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»).

Оцінка «*відмінно*» («5») виставляється студенту, якщо він продемонстрував: знання теоретичних джерел, винесених для обов'язкового прочитання; вичерпну відповідь на історико-теоретичне запитання; вміння аналізувати художній текст або його фрагмент з опорою на методологічне джерело; визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту; оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; змістовний, аргументований та грамотний виклад; самостійність виконання.

Оцінка «*добре*» («4») виставляється студенту, якщо він продемонстрував знання теоретичних джерел, винесених для обов'язкового прочитання; ґрунтовну відповідь на історико-теоретичне запитання, допускаються певні несуттєві помилки; вміння аналізувати художній текст або його фрагмент з опорою на методологічне джерело, допускаються певні несуттєві помилки; визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту, допускаються певні несуттєві помилки; оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; змістовний, аргументований та грамотний виклад; самостійність виконання.

Оцінка «*задовільно*» («3») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на МКР, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення; здійснено поверховий аналіз художнього тексту або його фрагменту з недостатнім висвітленням основ методології; продемонстроване часткове оперування

відповідними літературознавчими термінами та поняттями.

Оцінка «незадовільно» («2») виставляється, якщо студент не готовий до МКР, демонструє незнання теоретичних джерел, винесених для обов'язкового прочитання; відсутність відповіді або неправильна відповідь на історико-теоретичне запитання; відсутній або неправильний аналіз художнього тексту відповідн методологічних стратегій; несамотійність виконання (списування).

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

У другому семестрі навчальна дисципліна закінчується *заліком*, тому оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів.

Неявка на МКР – 0 балів.

Організація оцінювання:

Атестація здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем з навчальної дисципліни – 1 семестр поточного навчального року.

Незалежно від форми здобуття вищої освіти за другим (магістерським) рівнем (денної і заочної), студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти денної та/або заочної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми і терміни відпрацювання студентами денної та/або заочної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль у другому семестрі з навчальної дисципліни «Постісторичний роман» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Підсумковий (семестровий) контроль у 1 семестрі проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на першому етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Оцінювання на заліку здійснюється за 4-бальною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 4-бальною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

оцінку за залік (“зараховано”);

кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);

оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку:

Відмітка про залік «зараховано», «не зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів – A

82 – 89 балів – B

74 – 81 бал – C

64 – 73 бали – D

60 – 63 бали – E

59 балів і нижче – FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60** і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59** і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано», оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

«Зараховано» ставиться, якщо продемонстровано: знання теоретичних праць і художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; повна або часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначення жанрової природи поданого тексту; часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; самостійність відповіді.

«Не зараховано» ставиться, якщо виявлено: незнання теоретичних праць і художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; відсутність відповіді на історико-теоретичне запитання; не вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; не вміння визначити жанрову природу поданого тексту; неволодіння відповідними літературознавчими термінами та поняттями; несаможиттєвість відповіді.

<p>Політика курсу</p>	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра теорії та історії світової літератури і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.</p> <p>Під час роботи над письмовими самостійними роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; • використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; • видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужоготексту чи його фрагменту; • несаможиттєв виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); • фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; • посилання на джерела, які не використовувалися у роботі; • залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нові перспективи історіописання / За ред. П.Берка; Пер. з англ. – К.: Ніка-центр, 2004. – 392 с. 2. Перкінс Девід. Чи можлива історія літератури? / Перекл. з англ. А.Іщенко. – К.: Вид. дім “Києво-Мог. Ак.”, 2005. – 152 с. 3. Поліщук Я.О. Література як геокультурний проект: Монографія. – К.: Академвидав, 2008. – 304 с. 4. Рікер П. Сам як інший. – К., 2000. 5. Світоглядно-методологічні інновації в західноєвропейській філософії. – К.: Укр. Центр дух. культури, 2001. – 296 с. 6. Соболь О.М. Постмодерн і майбутнє філософії. – К., 1997. 7. Співак Гаятрі Чакраворті. В інших світах: Есеї з питань культурної політики / Пер. з англ. – К.: Всесвіт, 2006. – 480 с.

Додаткова:

8. Бодріяр Жан. Симулякри і симуляції К., 2004.
9. Деріда Жак. Письмо та відмінність. – К., 2004.
10. Еко Умберто. Роль читача. – Львів, 2004.
11. Жицінський Юзеф. Бог постмодерністів / Пер. з польськ. Андрія Величка. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. – XIX + 200с.
12. Кристева Юлія. Самі собі чужі. – К., 2004.
13. Кристева Юлія. Полілог. – К., 2004.
14. Леш Скот. Соціологія постмодернізму. – Львів, 2003.
15. Меднікова Г.С. Мистецтво постмодернізму як фактор адаптації особистості: Монографія. – К.: НПУ ім. М.Драгоманова, 2001. – 240 с.
16. Нич Ричард. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / Пер з польськ. Олена Галета. – Львів: Літопис, 2007. – 316 с.
17. Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів: Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / Упоряд. Б.Бакули; За заг. ред. В.Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 531 с.
18. Ткачук О. Наратологічний словник. – Тернопіль: Астон, 2002. – 173 с.
19. Тодоров Цветан. Поняття літератури та інші есе / Перекл. з франц. С.Марічева. – К.: Вид. дім «Києво-Мог. Ак.», 2006. – 162 с.
20. Фізер Іван М. Американське літературознавство: Іст.-критич. Нарис. – К.: К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 108 с.
21. Хасан Іхаб. Після постмодернізму: пошуки естетики довіри. – Американська література на рубежі ХХ-ХХІ століть: Матеріали II Міжнародної конференції з літератури США – Київ, 24-26 вересня 2002 р. / Укл. Т.Н.Денисов. – К.: ІМВ, 2004. – С. 31-43.
22. Bourdieu P. Choses dites. – Paris, 1987.
23. Bourdieu P. Raisons pratiques. Sur la theorie de Taction. – Paris, 1994.
24. Compagnon A. Le Demon de la theorie: Litterature et sens commun. – Paris: Seuil. 1998. – 311 p.
25. Brunel P. La litterature francaise aujourd'hui. Essai sur ... C. Les idees philosophiques contemporains en France. – P.: 1986. – 192 p.
26. Foucault M. Raymond Roussel. – P.: Gallimard, 1963.
27. Gontard M. Le postmodernisme en France: definition, criteres, periodisation // Le temps des lettres. Quelles periodisations pour l'histoire de la litterature francaise du 20eme siecle ? – Rennes : presses universitaires de Rennes, 2001. – P. 283-294.
28. Nodier Ch. Questions de litterature legale. Du Plagiat, de la supposition d'auteurs, des supercheres qui ont rapport aux livres. Droz. – 2003. – 208 p.
29. Jameson F. Postmodernism or The Cultural Logic of Late Capitalism –Durham, Dake University PRESS, 1991. – P. 1-54.)
30. Pichois C. Les cabinets de lecture a Paris durant la premiere moitie du XIXe siecle.—«Annales», 1959. – P. 521-534.
31. White H. Tropics of Discourse Baltimore. – 1978. – P. 27-50.
32. Judith Lyon-Caen et Dinah Ribard. L'historien et la litterature. – P.: La Decouverte, coll. "Repères". – 2010. – 128 p.